

[Alvilda Larsen.]

husstande nu mulighed for at gøre sig bekendt dermed. Det hedder i tryksagen, at disse krav, „hårdt og utilsløret ville ramme de dårligst stillede i vort land“. Ja, disse nedskæringer vil, som socialdemokratiet sagde det i forgårs, hårdt og utilsløret ramme de dårligst stillede. Dette gentager jeg i dag.

Ændringsforslagene til lejeloven og til byggestøtteloven betyder på mange måder simpelthen et brud med alt, hvad der efter krigen, efter 1945, har været sagt om bolig- og byggeproblemer her i landet. I 1945 hævdede alle ansvarlige, at boligproblemet var vort største sociale problem, at der måtte bygges mest muligt, og at der måtte ydes størst mulig støtte til at bygge billigt, og endvidere, at et lavt huslejeniveau var et stort gode, og derfor fik vi den lejelov, vi har haft indtil nu. I 1949 fremhævede man dog ikke, at boligproblemet var et specielt socialt problem, men at Danmark af beskæftigelsesmæssige grunde måtte have netop den byggestøttelov og den lejelov, som vi havde da. Nu er det imidlertid hverken sociale eller beskæftigelsesmæssige grunde, der berettiger til ændringer; nu er det en sanering af landets finanser, der er nødvendig, og som kræver ændringer i byggestøtte- og lejeloven. Det bedste middel til en sanering af landets finanser synes åbenbart bl. a. at være at tage fra de økonomisk hårdt anspændte lejere for at give til de rige grundejere, som i flere år har nydt godt af, ja, endog har udnyttet bolig-nøden.

Jeg har tidligere givet beviser på, at grundejernes krav på dyrtidstillæg i form af en generel lejeforhøjelse var helt grundløse, al den stund de fleste ejendommers afkastning er upåklagelig og mere end tilstrækkelig. Det er derfor helt uforståeligt, at denne gruppe samfundsborgere, grundejerne, oven i købet med den begrundelse, at det er nødvendigt, at forbruget sættes ned her i landet, ikke skal af med noget, men skal have noget.

Jeg ved ikke, hvad grundejerne vil gøre med pengene, om de vil binde dem i obligationer, om de vil sætte deres forbrug op, eller om de vil anvende dem til at tjene flere penge med, eller hvad. Men det er en kendsgerning, at lejeloven, som den har været indtil nu, har givet de grundejere,

der kunne dokumentere, at de ikke fik en rimelig afkastning af deres ejendom, og at de derfor heller ikke kunne overholde deres forpligtelser med vedligeholdelse o. s. v., ret til lejeforhøjelse; grundejerne har i huslejenævnene kunnet få det, de skulle have, og derfor er de generelle forhøjelser, der her er tale om, helt meningsløse.

Grundejernes formand, hr. Sliben, trøstede på en generalforsamling af grundejere for nylig de grundejere, der ikke var helt tilfredse med de forhøjelser, som foreslås gennemført nu, ved at udtale, at det væsentlige for grundejerne slet ikke var forhøjelsernes størrelse, men var dette, at man nu anerkender retten til udbytte af deres ejendomme, at man derfor nu har brudt med socialiseringstendensen. Jeg kan ikke forestille mig, at disse toner lyder godt i socialdemokratiske øren, men ikke desto mindre er det grundejernes vurdering af, hvad disse lejeforhøjelser i virkeligheden betyder. Det er da heller ikke underligt, at lejerne over hele landet i stort tal stærkt tager afstand fra forhøjelserne og i meget stort omfang med talrige protester enkeltvis, gennem lejerforeninger og faglige organisationer har forsøgt at hindre disse forhøjelsers gennemførelse, og protestterne er jo i lige så høj grad kommet fra socialdemokratisk inspirerede organisationer som fra andre; det er berettiget og forståeligt.

De fleste lejere henviser fuldstændig rigtigt til, at de i årevis har haft en kontrakt, ifølge hvilken ejeren havde vedligeholdelsespligt. Denne kontrakt er gennem mange år blevet misligholdt af ejeren; han har simpelthen brudt den, uden at der er sket ham noget af den grund. Men nu skal der ske noget med vedligeholdelsen — det er bl. a. noget af det, der henvises til — og det, der sker, er, at lejerne, ikke ejerne, pålægges en udgift; det er lejerne, der skal betale 10 pct. til vedligeholdelsen plus op til 13 pct. til grundejerne, fordi de — ejerne — blandt andet ikke hidtil har vedligeholdt ejendommene. Sådan ser lejerne på den lejeforhøjelse, der skal foretages nu.

Desuden kan det nævnes, at selvsagt ingen lejer kan se, hvilken begrænsning af forbruget der kan fremkomme ved at tage penge fra lejerne for at give dem til grundejerne, noget, man har påstået skulle være i landets interesse.